

ГОЛОВНЕ

ПУЛЬС МИРУ НА ДОНБАСІ

12–18 листопада 2021

МІЖНАРОДНА СПІЛЬНОТА СТУРБОВАНА СИТУАЦІЄЮ НА КОРДОНАХ УКРАЇНИ

12 листопада [відбулося](#) засідання Ради співробітництва з питань безпеки на рівні міністрів закордонних справ та оборони Франції та Росії, однією з тем стала ситуація навколо України та нові переміщення російських військ біля її кордонів. Французька сторона висловила стурбованість через погіршення ситуації з безпекою в Україні, попередила про серйозні наслідки будь-яких можливих зазіхань на територіальну цілісність України, закликала Росію повернутися до організації засідання в Нормандському форматі на рівні міністрів та нагадала про її зобов'язання щодо прозорості військових переміщень та діяльності згідно з вимогами ОБСЄ.

14 листопада відбулися [переговори](#) міністра закордонних справ України Дмитром Кулебою та високого представника Європейського Союзу із закордонних справ та політики безпеки Жозепа Борреля, було обговорено ситуацію з безпекою на Донбасі та на кордонах України. Дмитро Кулеба закликав Євросоюз вжити політичних та інших заходів задля стримування Росії від подальших агресивних дій.

15 листопада під час пресконференції за підсумками переговорів із міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг [підтвердив](#) наміри НАТО не допустити ескалації на кордоні з Україною та застеріг Російську Федерацію від агресивних дій.

16 листопада під час пресконференції за підсумками засідання Ради міністрів ЄС із питань оборони Жозеп Боррель [вказав](#), що чинна угода про асоціацію між Україною та ЄС не передбачає створення військового альянсу, проте в разі загострення ситуації Україна зможе й надалі розраховувати на політичну, дипломатичну, економічну та фінансову допомогу з боку Євросоюзу. Дослідження про можливі стратегії Заходу зі стримання Росії [опублікує](#) британський інститут Chatham House.

МЗС РОСІЇ ОПРИЛЮДНИЛО ЛИСТУВАННЯ З НІМЕЧЧИНОЮ ТА ФРАНЦІЄЮ ЩОДО НОРМАНДСЬКОГО ФОРМАТУ

Міністерство закордонних справ Росії [оприлюднило](#) конфіденційне дипломатичне листування очільника міністерства Сергія Лаврова з очільниками МЗС Франції та Німеччини Жан-Івом Ле Дріаном та Гайко Маасом щодо підготовки до саміту в Нормандському форматі. Публікацію [пояснили](#) наміром «запобігти спекуляціям» щодо підходу Росії до проведення зустрічі в Нормандському форматі.

Згідно з оприлюдненими листами, у своєму варіанті підсумкової заяви можливої зустрічі міністрів Нормандського формату Росія пропонує називати збройний конфлікт на Донбасі «внутрішньоукраїнським конфліктом», а права та обов'язки з його врегулювання покладає на владу України та т.зв. «Л/ДНР». У відповіді міністрів закордонних справ Німеччини та Франції наголошено, що пропозиції російської сторони не можуть бути прийняті в Нормандському форматі та розкритиковано відсутність нагадування щодо важливості виконання мандата Спеціальної моніторингової місії (СММ) ОБСЄ на всій території України.

МЗС [Франції](#) та [Німеччини](#) розкритикували оприлюднення листів, як порушення дипломатичних правил і практик, і закликали Росію брати участь у дискусії в затверджених форматах та за узгодженими принципами.

Міністр закордонних справ України Дмитро Кулеба [прокоментував](#) ситуацію з оприлюдненням дипломатичного листування. На його думку, це мало продемонструвати незацікавленість Росії в переговорах у Нормандському форматі та, зрештою, унеможливити їх. Дмитро Кулеба наголосив, що Україна й надалі спільно з Німеччиною та Францією наполягатиме на залученні Росії до переговорів та зусиль щодо врегулювання конфлікту. Водночас президент Росії Володимир Путін під час промови на колегії МЗС Росії [заявив](#), що Росія не відмовляється брати участь у переговорах у Нормандському форматі та в роботі Тристоронньої контактної групи, і звинуватив Францію та Німеччину в «потуранні» Україні. Проте міністр закордонних справ Росії Сергій Лавров [стверджує](#), що зустріч у Нормандському форматі може відбутися лише коли Україна закріпить «особливий статус» Донбасу в Конституції, проведе амністію та вибори, узгоджені з так званими «Л/ДНР». Тезу, що Київ має почати діалог із так званими «Л/ДНР», також [просуває](#) й очільник російської делегації в Тристоронній контактній групі Борис Гризлов.

Публікація викликала резонанс в українському суспільстві. Так, Костянтин Єлісеєв, колишній керівник зовнішньополітичного напрямку в адміністрації президента України Петра Порошенка, [зазначає](#), що Франція та Німеччина займають чітку проукраїнську позицію щодо ролі Росії в конфлікті на Донбасі, і наголошує на серйозності ризиків будь-яких двосторонніх контактів Києва з Москвою. Він також прогнозує, що зустріч у Нормандському форматі не відбудеться раніше наступних виборів президента України. Схожу позицію [має](#) й редактор «Європейської правди» Сергій Сидоренко.

РОЗСЛІДУВАННЯ BELLINGCAT: УКРАЇНСЬКА СПЕЦОПЕРАЦІЯ ІЗ ЗАТРИМАННЯ РОСІЙСЬКИХ НАЙМАНЦІВ

Міжнародна група журналістів-розслідувачів Bellingcat опублікувала результати [розслідування](#) про зрив української спецоперації із затримання російських найманців із приватної військової компанії (ПВК) «Вагнер». Було встановлено, що операція Головного управління розвідки Міноборони України (ГУР МОУ) із затримання людей, які брали участь у конфлікті на сході України на боці так званих «Л/ДНР» та є причетними до важких злочинів здійснювалася влітку 2020 року за підтримки Служби безпеки України (СБУ). Було заплановано виманити їх із Росії нібито заради роботи в Південній Америці, та заарештувати в Києві, посадивши там літак із ними на борту. Проте, згідно з даними журналістів, внаслідок домовленості про припинення вогню на Донбасі, яка мала набути чинності 27 липня, Офіс президента України вирішив відкласти операцію на п'ять днів. Через це операція зірвалась, найманців було заарештовано в Білорусі, а та повернула їх до Росії. Розслідування зазначає, що політичні наслідки цих подій відчутні дотепер, водночас у ньому немає однозначної відповіді про українських офіційних осіб, які мають нести відповідальність за провал операції. Як вказує Bellingcat, попри фактичний зрив операції, українські спецслужби спромоглися зібрати величезний масив інформації про учасників бойових дій на Донбасі.

Стислий виклад розслідування [пропонує](#) Бі-Бі-Сі.

Генеральний прокурор України Ірина Венедиктова [зазначила](#), що інформація Bellingcat буде долучена до розслідування українських слідчих органів. Експертні коментарі до публікації Bellingcat [пропонує](#) «Радіо Свобода».

РОСІЯ ПОМ'ЯКШУЄ УМОВИ ДЛЯ ТОВАРІВ ІЗ «Л/ДНР»

Президент Росії Володимир Путін [підписав](#) указ «Про надання гуманітарної підтримки населенню окремих районів Донецької та Луганської областей України», доручивши уряду в місячний термін пом'якшити умови для допуску на російські ринки товарів, виготовлених на тимчасово непідконтрольній уряду України частині Донбасу. Йдеться, зокрема, про можливість таких товарів брати участь у держзакупівлях нарівні з російськими. Міністр закордонних справ

України Дмитро Кулеба під час брифінгу [заявив](#), що цей указ суперечить Мінським домовленостям та спрямований на подальшу економічну інтеграцію тимчасово непідконтрольних уряду частин Донецької та Луганської областей України з економікою Російської Федерації. Міністерство закордонних справ України [передало](#) Росії ноту протесту, зазначивши, що розглядає цей указ як грубе втручання у внутрішні справи України, порушення її законодавства та норм міжнародного права, крім того, його прийняття суперечить зобов'язанням Росії за Мінськими домовленостями та домовленостями в рамках нормандського формату, підважує зусилля Німеччини, Франції та України задля відновлення продуктивної роботи цих майданчиків.

Спікер МЗС Німеччини Крістоф Бургер [зазначив](#), що російський указ про визнання товарів з окремих районів Донецької та Луганської областей суперечить Мінським домовленостям та сприяє загостренню на сході України.

НА ДОНБАСІ ВІДКРИВСЯ «ДІЯ ЦЕНТР»

У Станиці Луганській [відкрився](#) «Дія Центр», який пропонує громадянам України доступ до 260 адміністративних послуг. Центр діє за принципом «єдиного вікна» й обслуговуватиме майже 25 тисяч мешканців Станиці Луганської, а також тимчасово непідконтрольних уряду України частин Донбасу. Це перший центр, відкритий саме на Донбасі. На його будівництво Програма ООН із відновлення та розбудови миру виділила понад 500 тисяч доларів, а з місцевого бюджету використано 1,5 млн грн. Постійна представниця ПРООН в Україні Дафіна Герчева, яка була присутня на відкритті, [підкреслила](#), що діяльність цього центру має зробити адміністративні та соціальні послуги більш доступними для людей, які постраждали від збройного конфлікту на сході України, у тому числі внутрішньо переміщених осіб. [На думку Ірини Верещук](#), міністра України з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій, спрощення бюрократичних процедур для мешканців Донбасу є різновидом «м'якої сили» та сприяє зміцненню безпеки.